

Toni Morrisonová [morisn]
(1931)

MILOVANÁ
(1987)

PRVNÍ

(...) Něco v domě soustředěně naslouchalo a do toho soustředěného ticha Sethe promluvíla:

„Na zádech mám strom a ducha v domě a jinak už jen dceru, kerou držím v náručí. Už žádný utkáni – před ničím. Už nikdy před ničím na týhle zemi neuteču. Dovolila sem si jednu cestu a zaplatila za lístek, ale něco si nech povědít, Paule D Garnere. Cena byla moc vysoká! Slyšíš mě? Stálo to až moc. Teď si sedni a najez se s náma, nebo nás nech na pokoji.“

Paul D zalovil v kapse u vesty po váčku s tabákem a soustředil se na jeho obsah a na uzlík na šňůrce, zatímco Sethe vzala Denver do obyváku, který souseďil s velkou světnicí, kde Paul seděl. Neměl papírky na balení cigaret a tak si hrál s váčkem a slyšel pootevřenými dveřmi, jak Sethe uklidňuje dcerku. Když se vrátí, vyhnula se jeho

74

pohledu a šla přímo ke stolu u sporáku. Stála k němu otočená zády a mohl si po chuti prohlížet její vlasy, kdyby ho přitom neuušil její obličej.

„Jakej strom na zádech?“

„Mhm.“ Sethe postavila na stůl hlubokou mísu a sáhla pod stůl pro mouku.

„Jakej strom na zádech? Něco ti tam narostlo? Nevídám, že by ti tam něco narostlo.“

„Ale stejně to tam je.“

„Kdo ti to řek?“

„To bílý děvče. Říkala tomu tak. Nikdy sem to neviděla a nevidím. Ale řekla, že to tak vypadá. Jako planá třeseň. Peň, větve, dokonce listy. Malý lístky. Ale to už je vosumnáct let. Třeba teď už na něm rostou třeseň, co já vim.“

Sethe si trochu navlhčila jazykem ukazovák. Lehkým rychlým pohybem se dotkla kamen. Pak zabořila prsty do mouky, rozhrábla ji, rozdělila na vršky a brázdy a pátrala po moučných červech. Když žádné nenašla, nalila si do mísky dlaně sodovku, přidala sůl a hodila to do mouky. Pak sáhla do hrnku a vytáhla půl hrstě sádla. Obratně promula tuk s moukou, skrápěla mouku vodou a hnětila těsto.

„Měla sem mlko,“ řekla. „Byla sem těhotná, ale měla sem mlko pro mou malou holčičku. Kojila sem ji až do chvíle, kdy sem ji poslala napřed s Howardem

a Buglarem.“ Začala vyvalovat těsto dřevěným válečkem. „Každý mě moh cejtit dlouho předtim, než mě uviděl. A dyž mě viděl, viděl taky kapky mlka vprědu na mejch šatech. S tim sem nemohla nic dělat. Jen sem věděla, že musim dostat to mlko k svýmu děťátku. Nikdo by ji tak nenakojil jako já. Nikdo by jí to tak rychle nedal nebo zas jí to nevezal, dyž měla dost a nevěděla vo tom. Nikdo nevěděl, že si nevodkrkne, když se dží přes rameno, jedine dyž mi leží na kolenou. Řekla sem to ženskem na voze. Řekla sem jim, aby namočily cumel do sladky vody, aby to mohla cucat; než se tam za pár dnů dostanu, bude si mě ešte pamatovat. Bude tam mlko a já tam budu s nim.“

„Lidi toho vědi dost málo,“ řekl Paul D a zastřelil váček zpátky do kapsy u vesty, „ale vědi, že kojeny mládě, co ešte saje, nemuže bejt dlouho bez mány.“

„Taky vědi, co to je poslat pryč děti, dyž sou prsy ešte plny.“

„Mluvíli sme vo stromu, Sethe.“

„Dyž sem šla vod tebe, přišli ty kluci a vzali mi mlko. Kvuli tomu přišli. Podrželi mě na zemi a vzali ho. Řekla sem to pani Garnerový. Měla tu bouli a nemohla mluvit, ale z vočí jí tekly slzy. Ty kluci přišli na to, že sem na ně žalovala. Učitel jednomu poručil, aby mi rozsek záda, a dyž se zahojily, udělal se tam ten strom. Pořád tam roste.“

„Vzali na tebe bejkovec?“

„A vzali mi mlko.“

Masné bílé placky teď ležely srovnané na plechu. Ještě jednou se Sethe vlhkým prstem dotkla plotny. Otevřela troubu a šoupla tam plech s plackami. Když ucouvla od rozpálených kamen, cítila za sebou Paula D a jeho ruce na svých prsech. Napřímila se a věděla, ale necítila, že přišli tvář do větví třeseň.

(...)

Přeložila Hana Žantovská

75